

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 77 (3239) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Kállay Miklós miniszterelnök hazaérkezett Rómából

Tovább lanyhult a harcitevékenység Tuniszban Nagyszabású támadó előkészületeket terveznek a britek a különböző arcvonalszakaszokon

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter kedden délelőtt 10 órakor visszaérkezett olaszországi utjáról. Együtt volt vele Antuso budapesti olasz követ, aki Olaszországba is elkísérte. A keleti pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. Megjelent a miniszterelnök fogadására Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke, a kormány tagjai és az államtitkárok, továbbá Ulein-Revitzky Antal rk. követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök, Törs Tibor és Krudy Ferenc, a képviselőház alelnökei. Megjelent a budapesti olasz követség valamennyi tagja, Jagow budapesti német követ, a Magyar Élet Pártjának felsőházi és képviselőházi tagjai, Költsey István országos alelnök vezetésével és az Erdélyi Párt tagjai Teleki Béla gróf, elnök vezetésével.

Pontosan 10 órakor gördült be a vonat a pályaudvar üvegcsarnoka alá. Amikor a megjelentek meglátták a termes kocsit ajtajában álló miniszterelnököt, lelkesen megéljenztek. A pályaudvar tornácán Lukács Béla miniszter, a párt országos elnöke üdvözölte a miniszterelnököt.

Többek között ezt mondta:
— A Magyar Élet Pártja és a vele testvéri pártközösségben levő Erdélyi Párt nevében mély tisztelettel és igaz szeretettel köszöntöm Nagyméltóságodat. Abból, hogy a törvényalkotók ilyen hatalmas tömegben jelentek meg, megállapíthatjuk, hogy a fogadás messze túl megy az udvariasság határán és azt jelenti, hogy az a tábor, amely a pártunkon át vezérnek tiszteli, szilárdan áll politikája mögött és szilárdan tudja az ország milliós lömegeit, mindenestre az ország tulajdonos többségét, amögött a politika mögött, amelyet Nagyméltóságod háránk és nemzetünk érdekében követ. Biztosak vagyunk abban, hogy az olasz földön folytatott megbeszélései és az olasz nép nagy Ducejával (lelkes eljenzés) a magyar nemzet nagy barátjával folytatott tanácskozásai a két baráti nép ügyét szolgálják.

A miniszterelnök válasza az üdvözlésre

Nagy eljenzéssel fogadott üdvözlésre Kállay Miklós miniszterelnök a következőkben válaszolt:

— Hálásan köszönöm a meleg baráti fogadtatást, amelyben részesítet-

tetek. Örömmel, megnyugvással és azzal a jóleső érzéssel léptem újra a hazai földre, hogy a baráti olasz nemzet és nagy vezére teljes megértéssel és a legnagyobb barátsággal viseltetik hazánk ügye és sorsa iránt. De nemcsak erről győződtem meg, hanem arról is, hogy az olasz nép minden egyes fia rendíthetetlenül áll mellettünk, éppennygy, mint állott már

oly sokszor a multban. Ezt a barátságot a magyar nemzet egy emberként viszonzozza. Ez az itthoni meleg fogadtatás kifejezője és bizonyossága annak, hogy népünk legszélesebb rétegei egységesen és reníthetetlenül állanak a magyarság nagy sorskérdései és a nemzet igaz ügye mellett és senki sem ingathatja meg összetartásunkat, hogy a nehéz időkben bará-

tainkkal együtt, magyar elszántsággal küzdjük végig ezt a harcot, amelyet a biztos magyar jövő érdekében kell megvívunk.

A jelenlevők hosszas eljenzéssel fogadták a miniszterelnök beszédét. Rómából jelentik: (MTI) Mértékadó olasz politikai körökben Kállay Miklós miniszterelnök olaszországi látogatásával kapcsolatban hangsúlyozták, hogy ennek a látogatásnak jelentősége a jelen körülmények között tulmegy az olasz-magyar barátság keretein és ezt európai szempontból kell megítélni. A magyar miniszterelnök római látogatása, amelynek jelentőségét egyébként úgy látszik, az eljenzéses propaganda is felismerte, megerősítette azt a közös elhatározást, hogy a két nemzet nem válik egymástól az előttük álló kemény uton sem, hanem együtt halad tovább a közös célok megvalósítása felé.

Rövidesen várható a brit hadsereg újabb támadása Tuniszban

Berlin. (Bud. Tud.): A tuniszi harc-térről a német fővárosba érkezett jelentések szerint a harci tevékenység a hét elején tovább lanyhult. A brit 8-ik hadsereg nyilván befejezte felvonulását Rommel új déli arcvonala előtt a Gabesi öbölnél levő földszorason. Berlinben alkalmasint lehetetlennek tartják, hogy a brit csapatok olyan bekerítő kísérletet tegyenek, mint a Mareth-vonal mögött történt. Az amerikai 5-ik hadsereg kötelékei, melyeknek célja nyilvánvalóan a tengely déli arcvonala hátó összeköttetésének veszélyeztetése. Új támadó kísérletet tettek ugyan a tengely szárnya ellen Maknassynál és El Guettarnál, azonban csekélyebb lendülettel, mint az előző napokban. E kísérletek sem vezettek a helyzet megváltoztatására. A tengely ezen a vidéken változatlanul birtokában tartja azokat a hágókat és magaslatokat, amelyek az Atlasz-hegység délkeleti kijáróit őrzik a déli sóstavaktól északra vezető úton.

Észak-tuniszban sem haladta túl a járőrtvékenység a szokásos méreteket. Berlini katonai körök azonban a legcsekélyebb kétséget sem táplálják a tekintetben, hogy a tuniszi csata a brit hadsereg támadásának megindulásával igen hamar új szakaszba lép. A különböző tuniszi harciszakaszokon végzett német felderítő tevékenység nagyszabású támadó előkészületeket észlelt. Zúrichi jelentés szerint — mint a Pest írja — a Guettartól keletre német és olasz csapatok beékelődtek az amerikai 5-ik és a brit 8-ik hadsereg közé, ahol a védekezésre rendkívül alkalmas hegyeken feltartóztatták a kelet felé törő amerikai és francia kötelékeket. A francia csapatok most megkísérlik, hogy a rendkívüli erős tengelyállást észak felől megkerüljék. A Berda szorosnál hétfő reggel óta heves harc dúl. Még hevesebbek a harcok Tunisz északi részén, ahol az első brit hadsereg több oszlopban támad. Jeszuat, Mateur és Medjez el Bab környékén.

tengeralattjáróktól elsüllyesztett hajóteret, akkor a jövő valóban nagyon sötét.

Újabb 180 gyermek az angolszász bombák áldozata

Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Francia tudományos körök elhatározták, hogy a Nemzetközi Vöröskereszthez felhívást intéznek az angol-amerikai légitámadások embertelensége ellen, melyek a francia polgári lakosságot érik.

Berlinből jelentik: (MTI) Északamerikai bombázóknak hétfőn délután Antwerpen ellen intézett légitámadásáról közli a Német Távirati Iroda, hogy egy sűrűn lakott városrészben összeomlott az iskola. A romok betemetették a pincébe menekült 180 gyermeket. A tüzoltók és német katonák megfeszített fáradozással sem tudták a 180 gyermek közül eddig egyet sem élve megmenteni.

Milánóból jelentik: (MTI) Mint a lezárt vizsgálat megállapította, a legutóbbi Milánó elleni légitámadás következtében ismét több művészettörténeti fontosságu épület és templom rongálódott meg, vagy pusztult el teljesen. Elpusztult a város híres szoborgyűjteménye is.

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyen tájékoztatásképp közlik: Berlinben Pétain tábornagy rádióbeszédét nyílt hitvallásnak tekintik a francia kormány által megkezdett út mellett. A francia államfő beszéde félreérthetetlen visszautasítása azoknak a kísérleteknek, amelyek a francia emigráns, valamint angol és amerikai részről arra irányulnak, hogy megzavarják az egységet.

Angol lap a szövetségesek győzelmi kilátásairól

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Times összehasonlítja a szövetségesek 1918 márciusi háború kilátásait és a mostani háboru pillanatnyi eshetőségeit és arra a következtetésre jut, hogy a szövetségesek helyzete ma rosszabb, mint akkor volt. Szó szerint ezt írja:

— Nyíltan meg kell mondani, hogy 1918 márciusában a győzelem lehetősége elérhető közelségben volt. A tengeralattjáró háboru legsúlyosabb napjain már túl voltunk, ezzel szemben ma arról még nagyon sokáig nem lehet beszélni. Az elmúlt háboruban a

szövetségesek seregei hatalmas területet szálltak meg Nyugat-Európában, ma pedig talpalatnyi hely sem áll rendelkezésre ugyanott.

Azután részletesen foglalkozik a lap a tengeralattjáró harccal és erről így ír:

— A tengeralattjáró Németország elsőrendű fegyvere Anglia, az angol birodalom és az Egyesült Államok ellen. S tengeralatti veszedelem leküzdésére irányuló harc szabja meg az angol és amerikai tevékenység minden megnyilvánulását. Ha az ujonnan épített hajótér nem haladja meg a

Finn vendégek

Irtia: dr. Paál Árpád

Finnország újságíróinak egy nagyobb csoportja, az ottani kormány sajtófőnökeinek vezetése alatt, látogatásra indult Magyarországra Vasárnap volt az elindulásuk s megérkezésük a közlekedéstechnika eszközei és módjai után hétfőn-kedden történhetik. Lelkileg már azonnal megérkeztek, míhelt elindultak és mi azonnal fogadtuk őket a testvéri szeretet ödzsónéval. A fizikai távolságokat, a földrajzi messziségeket, mik közöttünk állnak, évszázadok óta áthidalta az egymásra gondolás, az egymás rokonságáról való tudatosság és a történelmi emlékezés, vagy a mi közös életmesénk aranyköde.

Nyelvünk rokonságát a tudomány bizonyítja. Östörténetünk egykori közösségéről is megvannak az ilyen bizonyosságok, de ami aztán kettéváltsunk óta történt mindkettőnkkel, arról hosszú-hosszu elbeszélgetéssel sokat mondhatnánk egymásnak. Sokat is tanulhatnánk. Annyi viszontagság, annyi lehangolás, annyi baj és bánat ért mindkettőnket. Mi ugyan jutottunk még nagyhatalmi rangosságba is, de azért általában inkább ború vonult át mindig rajtunk. Kivált a középkor vége óta. A finnek is hol svéd, hol orosz uralom keresztvezései alatt állandó megpróbáltatással bírtak s nyelvük jogáért még a XX-ik században is kellett küzdeniük.

De megmaradtak, s mi is megmaradtunk. Nagyhatalmak közötti örlődés volt a sorsunk, nekünk is, nekik is. Nekünk is még a XIX. században is küzdenünk kellett nyelvünk jogáért. Állami alkatunkat csak országcsontítás árán tudtuk elérni, mikor a mult világháború befejeződött. Ők is a mult világháború végén jutottak el az önálló államalkat állapotába, de azóta is folyton fenyegeti országukat a népileg hozzájuk tartozó területek elszakítása. Ez ellen vívják harcukat a mostani világháborúban. Nekünk is végeredményben valami ilyenért kell ebben a világháborúban küzdenünk.

Sok minden van, ami lelkiünket összehangzó rezgésbe hozza. A földrajzi távolságokat is mintha az újabb idők történései egészen kiküszöbölték volna; hiszen közös harcukon is állunk most Európa keletén. De különösen az hoz egymás közvetlen közelségébe, hogy nyelvünk rokonsága mellett a sorsunk rokonságát is kell éreznünk Európa különböző területein. Mindkuten his népként kell aránytalanul nagyobb ellenfelekkel és túlnyomó áradatokkal szembenállanunk. Még a reménytelenségekkel is meg kellett küzdenünk. És meg is küzdöttünk. Ez az, amiben legtöbbet tanulhatunk egymástól, s ami legtöbb önbizalommal tölthet el mindkettőnket. Ennek az öröme az, amivel most is legjobban eltelünk, mikor finn testvéreinket hazánk földjén üdvözölhetjük.

MEGHALT MILLERAND, VOLT FRANCIA KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK Párizsból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Millerand, a francia köztársaság volt elnöke, kedden délelőtt elhunyt versálsói lakásán. 1914-15-ben Franciaország háborús hadügyminisztere volt. 1920-ban köztársasági elnökké választották. Elnök volt 1924-ig. 84 éves korában halt meg.

Legszebb kilátásokkal indulunk ebben a gazdasági évben

Koppány Rezső EMGE felügyelő nyilatkozik a vármegye mezőgazdasági helyzetéről

Nagyvárad, április 6. Koppány Rezső felügyelő, az Erdélyi Gazdasági Egyesület nagyváradi kirendeltségének vezetője, nyilatkozik munkatársunknak a mezőgazdasági helyzetről.

— A legszebb kilátásokkal lehetünk — mondotta. — Ha így marad, illetve ha így fejlődik minden tovább, akkor kimondott jó termésre számíthatunk az egész vonalon Erre még nagyobb reményt nyújt a mult héten leessett kiadás eső, amely különösen Nagyváradtól északra és a hegyvidéken hősségeinek volt mondható. Ez nagyvívásban pótolta az elmaradt téli csapadékokat is.

— Az őszi vetések jól teleltek, a rozs a búza, meg az őszirópa mindenütt nagyon szép, az utóbbi idők eszései kővetkeztében gyönyörűen fejlődésnek indult, kellően el van bokrosodva, úgyhogy gyenge búzát alig lehet látni. Ha május és június folyamán normális csapadékok kapunk, akkor kenyérgabonából országos viszonylatban is bő termésre számíthatunk és, tekintve azt, hogy a vetőterület is eléri a szokásos mértéket, kenyérgondjaink egy csapásra végetérnek.

— A tél nagyon kedvező volt amiatt is, hogy az őszi szántások nagyszerűen átfagytak, a tavaszi munkálatokat kivétel nélkül mindenütt omlós földben, ideális körülmények között lehetett elvégezni. Bár a reggeli fagyok a munkát némileg hátráltatták, esős napok nem lévén, állandóan tudtak dolgozni a gazdák, úgyhogy akinek vetőmagja

volt, az minden gazdasági munkáját kellő időben és nagyon jó feltételek mellett végezhetette el. Az árpa, zab, borsó részben már kikelt, részben pedig kelőben van, a vetések gyönyörűek, a krumplit már elrakták a gazdák és most várják az idő felmelegedését, hogy megkezdjék a tengeri vetését is. A répa-vetés is a legtöbb helyen befejezést nyert, szintén nagyon jó munkával. A multheti eső az összes elvetett magokat a földben találta már, úgyhogy a vetőmagvak kelése teljes mértékben biztosítva van. Elvetették a gazdák a búkkönyt, a loherét és a lucernát is s a napokban ezek is ki fogják kelni.

— A gyümölcsfák nagyszerűen megvannak rakodva duzzadt termőrugyekkel. A barack most kezd virágozni. Ha a következő hetekben kedvező lesz az időjárás, nagy gyümölcstermésre lehet kilátásunk. Jót ígér a szőlő is, mert a kedvező időjárás a szőlőmunkákat is nagyban elősegítette.

— Elég jól fakadnak a gyepek és kaszálók is. Ha a későbbi időjárás normális lesz, minden tekintetben jogos a gazdák legvérmesebb reménykedése is. — Ami az állattenyésztést illeti — fejezte be nyilatkozatát Koppány Rezső felügyelő — sajnos kevés takarmánnyal rendelkeznek a gazdák, de már nem vagyunk messze a legeltetés-től és így lassan kijutunk a tél kellemetlenlenségeiből. Egyedül a sertésállomány érzi még az abrakhiányt.

Weisz Rudolf Rezső ellen is kiterjesztik a vizsgálatot a biharfélegyházi tragikus végű erőd-robbantás ügyében

Teljes szakértelem nélkül fogtak hozzá az életveszélyes robbantásokhoz

Nagyvárad, ápr. 6. Tragikusvégű erőd-robbantás ügyét tárgyalta ma délelőtt a nagyváradi törvényszék dr. vitéz Biró Barna-tanácsa. A vád: gondatlanságból okozott súlyos testisértes; vádlottak Meleg József, eredetileg cipész, ebben az esetben azonban erőd-robbantó-vállalkozó-féle, valamint három társa. Pacurár Lőrinc, Pascal Pascui napszámosok és Fülöp Imre magántisztviselő; sértettek Molnár János, biharfélegyházi 37 éves napszámos, aki mindkét szemévilágát elvesztette s Nagy Imre és Enyedi István, szintén félegyházi emberek, akik eredetileg 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedtek, de sebükhöz fertőzés járult, úgy hogy gyógyulásuk szintén meghaladta a 8 napot. Aki pedig mindezek mögött áll, akinek a neve valamennyi vádlott sértett és érdektelen tanu vallomásaiban felezinre kerül, „Weisz úr”, helybeli ócskavaskereskedő, a vas- és fémközpont akkori nagyváradi megbízottja.

Úgy a vádlottak, mint a sértettek és tenük vallomásaiból nehezen bogozható ki a valódi tényállás, annyi azonban megállapítható, hogy az egész vállalkozást minden szakértelem nélküli hozzá nem értő ezvének hajtották végre s

fontos csak az üzlet volt, amiből persze, nem azok kerestek, akik ma a vádlottak padján ülnek.

Nagyjából az történt, hogy Weisz Rudolf Rezső felkereste a budapesti „Turul Műszaki Társaságot”, melynek tulajdonosa egy Wieser Aladár nevű egyén s üzletet ajánlott, mondván, hogy vannak itt Biharfélegyháza határában megvásárolható erődök s azokból vasat lehet kitermelni. A „Turul” Fülöp Imrét küldte ki az üzlet lebonyolítására, aki azután Weisszal együtt Meleg Józsefnek adta ki az erődök vaskitermelését. Szakember egyetlen egy sem volt a vállalkozás végrehajtói között. Fülöp lejtött néha a munkálatok ellenőrzésére, de ez a megbízatása csak arra terjedt ki, hogy a kitermelt vas minél értetlenebb állapotban kerüljön a vevők birtokába. A fő irányító Weisz Rudolf Rezső volt, szakértelemmel a robbantás tekintetében azonban ő sem rendelkezett. A kérdéses napon, 1942 január 6-án, amikor a szerencsétlenség történt, Weisz még a munkavezetőként szereplő Meleg Józsefet és a robbantásban legalább némi gyakorlati tapasztalattal rendelkező Pacurart is elküldötte egy Róna Jenőné nevezetű hölgy robbantási munkála-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Asszonyaszív.

BELVÁROSI: Az éjszaka leánya.

KORONA: Dzsarabub.

CASINO: Kacagó tarka tavasz.

taihoz, úgy, hogy a szerencsétlenséget okozó erődészél csak a teljesen hozzá nem értő napszámosok maradtak. Így történt, hogy Molnár Imre furni kezdett egy már meglévő lyukat, melyben egy az előző robbantáskor fel nem robbant akna volt. Erről a vádlottaknak tudomásuk volt s nem is akartak eltávolítani addig, míg ezt a furatot át nem vizsgálják. Ez az akna most felrobbant s Molnár Imrének mindkét szemévilágát kioltotta.

Az órákat igénybevevő kihallgatások után dr. Levente kir. ügyész indítványozta a vizsgálat kiterjesztését Weisz Rudolf Rezső ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértes vétsége címén, továbbá a vallomásokban szintén szerepelt Varga Károly budapesti lakos szerepének tisztázását s szakértő kihallgatását arranzéve, hogy az elővigyázati intézkedéseket betartották-e; indítványozta végül a Meleg és Fülöp közötti vállalati szerződés létrejötté körülményeinek, valamint annak tisztázását, kapott-e utasítást Fülöp arra, hogy megfelelő szakemberrel kösse meg a szerződést, vagy ez teljesen az ő belátására volt bízva.

A bíróság az ügyész indítványát elfogadta s a tárgyalást elnapolta.

A MÉP szerdai pártnapján dr. Barcsay Károly vármegyei főügyész előadást tart a "Szociális Magyarország"ról

Városerőzerte nagy érdeklődés előzi meg dr. Barcsay Károly vármegyei főügyész előadását, amit szerda este 7 órakor a MÉP nagyváradi törvényhatóság szervezett Kazinczy-utca 6. szám alatti helyiségében fog megtartani. Az előadás tárgya: a „Szociális Magyarország”. Ez alkalommal többek között ismertetni fogja a szociális intézkedéseket, hadviselték és hozzátartozók érdekében. A városi elnökség ezúton is tisztelettel meghívja az érdeklődő városi polgárokat.

Hétfőn, 12-én a Csikós megy a népművelési előadásban

Az Iskolánkülvüli Népművelési előadás-csoportban hétfőn, folyó hó 12-én Szigligeti Ede Csikós című énekes népsziműve van műsorán. Ezzel az előadással unnevelte meg a Szigligeti Társaság ötven éves jubileumát. Szigligeti Edének ezt a klasszikus értékű darabját sokan összetévesztik a Csépreghy Ferenc — szintén kitűnő Sárga oszko c. népsziművével, ami nemrégén szintén szerepelt a színház műsorán. Szigligeti Ede most ezinrehozott Csikósa a Szigligeti Társaság kritikája szerint is egyike a szintársulat legjobb előadásaiknak.

A Csikós hétfői előadására jegyek már igényelhetők Tanay K. Emil főtitkárnál, a színház 1-6 emeleti irodájában, naponta délelőtt 10-től 1-ig.

TOZSO BEFEJEZTE HSZINGKINGI LÁTOGATÁSÁT. Tokio. (MTI.) A NTL jelenti: A Domei Iroda jelentése szerint Tozso miniszterelnök hszingkingi látogatásáról hétfőn visszerkezett Tokióba

Minden meglepetés ellen felkészül a tengely a Balkánon

Izjum térségében megtisztították a németek a Donec folyó területét. — Maknassytól délre meghiusultak az amerikai csapatok áttörési kísérletei

Zürich. (Bud. Tud.): A Die Tat római tudósítója szerint annak jelei mutatkoznak, hogy a földközi-tengeri tengeri háború megélénkülésével kell számolni. Olaszországot ezért fokozottabb mértékben helyezték készenléti állapotba. A Balkánon is előkészületek folynak, hogy a tengelyt minden meglepetés ellen megvédjék. A régóta bejelentett angolszász invázió kérdését illetően Rómában fokozott jelentőséget tulajdonítanak Spanyolország megerősödött katonai előkészületeinek. Nem csekély meglepetést keltett Rómában egymillió spanyol katona készenléthelyezése minden esetleges támadással szemben.

Róma. (MTI.) Virginio Gayda a Giornale d'Italia hétfői vezércikkében kiemeli Sziciliának és Szardinának, mint Olaszország és Európa előretolt bástyáinak jelentőségét. Szicília éberben őrködik a csatorna felett, míg a szardíniai támaszpontokról ellenőrzés alatt tartják a Földközi tenger nyugati medencéjében történő haditengerészeti mozdulatokat. Szicília és Szardínia kulshelyzetet foglalnak el a mai háborúban. Az angolszászok meg fogják látni, hogy a földközi tengeri háborúban nem lesz könnyű dolguk, mert Olaszország keményen ellenáll.

Nagy veszteséget szenvedtek a bolsevisták a kubáni hidfőnél

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A védő főparancsnoksága közli: A szovjet vasárnap megkezdte a már várt támadást a kubáni hidfő keleti arcvonalán. Német és román csapatok szétverték a sok páncélosból megmórtatott ismételt szovjet támadásokat, amelyek során az ellenség nagy veszteséget szenvedett. Oreitől keletre egy saját támadó vállalkozásunk sikerrel folyt le. A keleti arcvonal többi részén csupán az Ilmen-től délre és Leningrád előtt folyt élénkebb tevékenység. A tuniszi arcvonalon a nap nyugodtan telt el. Csak kisebb harcitévénységre került sor. A légi erő nagyobb kötelékei ellenséges jármű és páncélos gyülekezéseket és sátorbárhelyeket, valamint tüzérési állásokat támadtak. Egy nagy ellenséges teherhajót súlyosan megrongáltak. Egy vegyes brit észak-amerikai kötelék vasárnap támadást intézett Párizs területe ellen. A lakónegyedeket érték bombatalálatok. A lakosság körében többszáz ember életét vesztette, vagy megsebesült. E terrorátadás, valamint az ellenségnek a megszállt nyugati területek és Norvégia elleni berepülése során 19 ellenséges gépet lőttünk le. Három gépünk elveszett. Az elmúlt éjjel brit repülőgépek tervszerűen rombolták

és gyújtóbombákat dobtak le túlnyomórészt északnyugati partvidéki nyílt községekre. Az éjjeli vadászok és tengerészeti léghárítók 10 ellenséges gépet lőttek le.

Berlin. (MTI.) Interinf. A keleti harcok harcainak sulya vasárnap a kubáni hidfő déli részén volt. A bolsevisták itt több támadást indítottak. Bár a bolsevisták a legerősebb mértékben bevetették harciszkezeiket a német és szövetséges kötelékek a tá-

madást visszaverték és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. 23 szovjet harckocsit megeemmisítettek. Izjum térségében német kötelékek megtisztították a Donec folyó területét.

Szünet a tuniszi fronton a brit és amerikai erők átcsoporosítása miatt

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Tunéziában a harci cselekményekben pillanatnyi szünet következett be. A brit és amerikai csapatokat átcsoporosítják. Montgomery hadosztályai ellen vasárnap a tengely repülőgépkötelékei hatáson támadásokat intéztek. Erősen veszteséget szenvedtek az angolok sátorbárokban. A brit 8-ik hadsereg felderítő erőinek előretörését az előterepen levő tengely biztosító csapatok felfogták. Maknassytól délkeletre az amerikai áttörési kísérleteit meghiusították és ellentámadással kiindulási állásaik mögé vetették vissza az amerikai csapatokat. Az amerikai egységek számos halottat és sebesültet hagytak hátra. Német vadászipilóták hét ellenséges repülőgépet lőttek le.

Berlin. (Interinf.) Az észak-tuniszi

harciterven vasárnap a harcitévénység kölcsönös felderítő tevékenységre szorítkozott. A britek vasárnap is megkísérelték, hogy Zedzenától keletre kipuhatolják a zémet-olasz harcicsoportok által megszállt magzlati állások előterét. A biztosító osztagok mindenütt visszaverték az ellenséget. A tengelycsapatok szívós és rugalmas hadvezetése a briteknek elsősorban a különösen nehéz helyeken előszeretettel alkalmazott francia zsoldos csapatoknak nagy veszteséget okoztak. A tengely zuhanó bombázói Medjez el Babnál vasárnap is sok találatot értek el a brit lövegállásokban. 8 brit tarackot és 6 légvédelmi üteget elpusztítottak.

A francia zsoldos csapatok kötelékeiből ejtett foglyok kijelentették, hogy az utóbbi időben igen kevés gépjárművet kaptak, úgy hogy a hadianyag és az élelmiszer ellátásban zavarok támadtak. Bougie előtt megtámadtak repülőink egy karavánt és egy ötezer tonnás hajón találatot értek el.

Bern. (Bud. Tud.) A tuniszi helyzetről Berlinből és angolszász részről érkezett jelentések arra mutatnak, hogy erős előkészületek folynak az újabb összecsapásra. Berlini katonai körök a hét végén bekövetkezett lanyhulást a harcokban nem csupán a nagy esőzések következtében megröszabodott terepviszonyoknak tulajdonítják, hanem az angolszászok nagy ember és hadianyag veszteségeinek. Mindamellert biztosra veszik, hogy a nyugalom átmeneti és számolni lehet a harcok újraéledésével. A német felderítők nagyobb előkészületeket figyeltek meg.

Magyar áldozatai is vannak a legutóbbi berlini légitámadásnak

Berlin. (MTI.) Az egyik legutóbbi Berlin eleni bombatámadásnak magyar áldozatai is voltak. Kocsis Béla szabómester lakását bombatalálatok érték. A szabómester továbbá felesége és kislánya életüket veszítették. Csapán Kocsis Bélának kislánya menekült meg, aki látogatóban volt. A kislányt az egyik berlini magyar családnak fogadta örökbe.

Az ellenséges légi erő támadást intézett Nápoly, Siracusa, Palermo és Corloforte ellen. Nápolyban és Siracusában jelentékeny kárt okoztak. Az áldozatok száma Nápolyban 221 halott

és 387 sebesült. Siracusában 4 halott és 20 sebesült, Corloforteban 12 halott és 30 sebesült. Nápoly felett lőttünk két ellenséges gépet. Corloforte felett két gépet lőttünk le. Az Atlanti-óceánon egyik tengeraltjárónk elsüllyesztett két háromezer tonnás gőzöst.

Párizs. (MTI.) Hivatalos francia helyek legújabb jelentése szerint a vasárnapi bombatámadás halálos áldozatainak száma 200-on felül van. Körülbelül 500-an megsebesültek. Mintegy 50 sebesült a halálán van. Az áldozatok száma még emelkedni fog. 120 lakóház rombodott. Egy kórháznak csak egyes részei maradtak meg. Egy gyermekotthon és egy szülőotthon a földdel lett egyenlő.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Brit bombázók vasárnap igen sok gyújtó és romboló bombát dobtak le St. Brieu lakónegyedeire. Eddig 12 holttestet találtak meg a romok alatt.

Párizs. (MTI.) A Német TI jelenti: Angol-amerikai bombázók vasárnap bombákat dobtak le a Párizsban határos Seine et Oise megye területére. Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Hétfőn a délutáni órákban négy motoros észak-amerikai bombázók bombázták Antwerpen városát. Találatok érték háztömböket. Tüzek és rombolások keletkeztek. A lakosság nagy véres veszteségei voltak. Az életbenmaradtak a német katonákkal együtt iparkodtak megmenteni hozzátartozóikat.

Eisenhower katonai okokból Gaule északafrikai utjának elhalasztását kéri

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A londoni francia nemzeti bizottság a brit hírszolgálat szerint hétfőn közölte, hogy Eisenhower tábornok arra kérte Gaule tábornokot, halassza el északafrikai útját. A brit hírszolgálat hétfőn este „barcoló franciák” főhadiszállásáról azt jelentette, hogy azok a megfontolások, amelyek Eisenhower tábornokot az utolsó percben Gaule látogatásának elhalasztására készítették, katonai természetűek. A brit hírszolgálat diplomáciai tudósítója szerint Eisenhower tábornoknak az a kérése, hogy Gaule halassza el algiri látogatását, bombaként csapott le a francia főhadiszál-

lásra. Londonban Eisenhower nem tett említést arról, mennyi időre óhajtja elhalasztatni Gaule látogatását.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Londonba érkezett Eon francia tábornok, aki annak idején csatlakozni akart Gaullehoz, — az Afrikában jelenése szerint — erősen támada Gaulet. Kijelentette, hogy Gaule Franciaország szerencsétlenségét akarja kiharcolni a maga diktatúrájának megteremtésére. Gaule polgárháborút akar előkészíteni. — holott Franciaországnak egységre van szüksége.

Csodaszép tavaszi szőrmék

Ezüst és kékrókák, nerc kolliék bőséges választékban

Molykár ellen teljes érték-biztosítással megóvjuk szőrméit, bundáit, összes téli ruháit

UNGI GYULA

szücsmester, Rákóczi-ut 31 szám.

Telefonszám: 13-47

Nyilatkozik a városi könyvtár vezetője a népművelési könyvtárakról

Kevesebb könyvtár több könyvvel jobban megfelel a kitűzött célnak

Nagyvárad. Saját tud. A Szigligeti Társaság közgyűlésén került szóba, hogy az Iskolánkülső Népművelési Bizottság több könyvtárat létesít a város területén. Az érdekes tervvel kapcsolatban kérdést intéztünk Vidor Józsefhez, a Népművelési Bizottság titkárához. A főtájtár nyilatkozatában — melyet néhány nappal ezelőtt közöltünk — szerepelt az a kijelentés is, hogy a Népművelési Bizottság a könyvtárak létesítésével egyidejűen átirattal fordul a város vezetéséhez, kérve a város támogatását a könyvtárak anyagának kiegészítését illetően. A Népművelési Bizottság ezenkívül kikéri a város illetékes szerveinek, így a kultúrügyosztály és a városi könyvtár vezetőjének véleményét is bizonyos — a könyvtárra vonatkozó — kérdésekben.

Mit jelentenek a külvárosi népkönyvtárak?

A könyvtárak létesítése a tervek szerint külsőben áll. Vidor József főtájtár nyilatkozatában — mint ismeretes — kijelentette, hogy az olvasókörök már hátrétra megnyitják. Ezért érdekesnek tartottuk a városi könyvtár vezetőjének véleményét is kikérni a dologban. A hivatal vezetője, Soós András, — aki tudvaleg maga is foglalkozott azzal, hogy a külvárosokban idősebb lenne néhány népkönyvtárat létesíteni — a következőket mondotta:

— Örömmel értesültem arról, hogy a városi könyvtár által is felvetett tervet az Iskolánkülső Népművelési Bizottság ilyen gyorsan sikerül megvalósítani. A külváros lakosságának kultúr igénye és a népművelés szempontjából égetőbben sürögő tennivalót az említett olvasókörök létesítésén kívül el sem gondolhatunk. A könyvtárak megszervezése lehetővé teszi, hogy könnyebben könyvhöz jussanak azok is, akik a napi munka után eddig nem tudtak arra időt szakítani, hogy a lakásuktól távol eső városi könyvtárba, vagy valamely nem kevésbé távol levő magánkönyvtárba ellátogassanak. Ez az egyik szempont, ami örvendetesé teszi a terv gyors keresztülvételét. A másik szempont, ami szintén a könyvtár minél hamarabbi megszervezését sürgeti az, hogy az olvasók — különösen azok az olvasók, akinek izlése és válogató készsége bizonyos irányításra szorul — végre nem csak könyvhöz, de „jó“ és fölemelő hatású könyvekhez jussanak.

Husz népkönyvtár, vagy 8—10 olvasókör?

— Az iskolánkülső Népművelési Bizottság irányítása — folytatta Soós András — biztosított arra, hogy a könyvtárak olvasói kezébe ilyen könyvek kerüljenek majd. Egy aggodalmam azonban — mondotta — mégis van e azt, mint a Népművelési Bizottság felügyelő bizottságának tagja, ezóvá is fogom tenni. Ami számomra megfontolandónak tűnik, az, hogy ezútképpen, sőt egyáltalán helyesebb most azonnali húsz könyvtárat létesíteni e nem célszerűbb lenne-e egyelőre nyolc-tíz olvasókört rendezni be. Kérdés ugyanis, hogy mutatkozik-e mindjárt az első időkben olyan érdeklődés, ami ezt az eltagozódást indokolta tenné?

— A másik még inkább megfontolandó probléma az, hogy nem jobb

lenne-e kevesebb könyvtárat rendezni be több könyvvel, mint húsz könyvtárat, amelyek egyenként alig 120—140 könyvet tartalmaznának. Fel kell tételünk, hogy aki beiratkozik a könyvtárba, olvasson is. Így a 140 könyvnek hamarosan „végére járna“ a látogató akkor is, ha minden könyvet kiolvasna, ami az olvasóknak kezébe kerül. Számolnunk kell azonban azzal, hogy minden könyv nem érdekel és nem is érdekelhet minden olvasót. Ha ezzel számolunk a 120, mondjuk 150 könyvből harminc-negyven jut majd egy olvasóra, így a Népművelési Bizottság rendelkezésére álló látzólag tekintélyes anyag nagyon is szegényessé szűroődik össze.

— A Népművelési Bizottság vezetője — vetjük közbe — arra számít, hogy rövidesen újabb ajándékozásokban részesül e ebben a tekintetben a város támogatását is figyelembe vette.

— Az ajándékozásokra — válaszol Soós András — valóban lehet számítani, nem helyes azonban túlságosan vérmes reményeket táplálni a küldeményekkel szemben. A kultúrminisztérium és a Közgyűjtemények Országos Főfelügyelősége kétségtelenül megteszi a magáét e a város is mindent elkövet majd, hogy

a könyvtár anyagát tehetségéhez mérten kiegészítse. Magánajándékozásokra azonban — sajnos — annál kevésbé számíthatunk. Éppen ezért a könyvtár anyagát egyelőre annyira, vagy alig lehet többre „kalkulálni“, mint amennyivel „megindulhat“.

— Ez azonban, hogy most nyolc-tíz könyvtárnál nem igen látok indokoltnak többet létesíteni, nem jelenti azt, hogy egy kis próba után ne nyíljanak újabbak a tervbevetett húsz-húszonötönnél több is. Mert a lakosság lélekszáma akár nyolcvan könyvtárat is indokoltá tenné, csak könyvanyag és nem utolsó sorban érdeklődés kell ahhoz, hogy egyszer majd így is legyen. S az érdeklődés a könyvtárak „jó menetele“ a fokozott támogatást a könyvanyag kiegészítését feltétlenül meghozza majd.

Vidor József, a Népművelési Bizottság főtájtára szerint tehát, 20, Soós András városi könyvtárvezető véleménye szerint — egyelőre — nyolc-tíz könyvtár létesítése időszerű. Hogy valóban hány szükséges, erre majd az olvasók érdeklődése ad rövidesen remélhetőleg kedvező feleletet.

Horváth Imre.

Új vezetőséget választott a Turáni Vadászok nagyváradai csoportja

Nagyvárad, április 6. Tegnap esti munkában helyszűke miatt nem foglalkozhattunk a turáni vadászok közgyűlésével. A közgyűlés vasárnap délelőtt folyt le a Magyar Házban. A budapesti központ képviselőjében vitéz Huszár Aladár és Hidvégi Lajos nyug. ezredes- orvos jelentek meg az ülésen. Ludvig Gyula nyitotta meg a közgyűlést és bevezető szavai után vitéz Huszár Aladár fejtette ki a Turáni Társaság célját és fennállásának jelentőségét.

Ezután Nagy János a kiküldött jelölőbizottság javaslatát terjesztette elő az új tiszttakar megválasztására. A közgyűlés egyhangulag a következőképpen alakította meg a nagyváradai csoport vezetőségét:

Dízelnökök: vitéz Báthory Szűcs Sándor, dr. vitéz Nadányi János, dr. Soós István.

Elnök: Arvay György nyugalmazott alezredes, társelnökök: Ludvig Gyula, Szabó János, dr. Olasz Vilmos, Fehér István, Kelety Károly, Korcsmáros László, alelnökök: Andrássy Gyula, Vallner László, Fias János, Hajnal József, Lakomcsik Lajos, Török Ferenc, ügyvezető elnök: Pintér Sándor.

Igazgató tanács tagok: dr. Dalló Gyula, Ludvig Gyula, Podolcsák József, Pintér Sándor, Soós Lajos, Herczeg János, Nagy János, Török Ferenc, Dezsőffy Győző, Fias János, jogtanácsosok: dr. Orbán Dénes, dr. Barza Ferenc, dr. Gergely Ferenc, főtájtár: Dvorcsák Lajos, titkárok: Gál Sándor, Szemerei János, Munkácsi László, főpénztárnok: Soltész Zoltán, jegyzők: Dávid György, Kocsis József, ellenőrök: Szegedi Béla, Kertész Ernő, Kovács Béla, zászlófogdók: Hajnal József, kultúr szakosztály-elnök: dr. Szabó Lajos, tagok: Babits László, Ambárus Géza, Egészségügyi szakosztály elnöke dr. Középpessy László,

tagok: dr. Fazekas Lajos, dr. Knézi Jenő.

Választmányi tagok: Bonyhai Kálmán, Bordás Lajos, Bereczky János, Biró Ágoston, Bányai József, Berkessy Gyula, Bartha István, Bányai János, Benedek Sándor, Barabás Endre, Borozsnai József, Balogh Imre, Barkács Ferenc, Balogh Árpád, Bara Ferenc, Bogárné Ferenc, dr. Csery Béla, Cibula István, Ciki József, Csoma Sándor, Cziráki István, Csuzi Ferenc, Csöreg Péter, Darai János, Demkó Gyula, Demeter István, Dobozi István, Dobozi András, Erdei Mihály, Elekes Imre, Eperjesy Gerő, Fekete Sándor, Fudally László, Farkas Károly, Fülöp Zoltán, Fázsi Ferenc, Fekete Ferenc, Fenya András, Fehér Béla, Gog János, Günther Ferenc, Henning József, Huszár András, ifj. Herlitzka Gyula, Ipsos Kálmán, Illyés Ferenc, Jeney Sándor, Kulcsár Károly, Killner Viktor, Kummer Zeigmond, Kupcsó István, Kincses Ödön, Kabai Kálmán, Koós Lajos, Kondor Viktor, Kegye János, Könyves Kálmán, Kenderesi Szabó Pál, Lévy József, Lakatos Imre, Lakatos István, Makó Gyula, Csucs János, Máté Márton, Madas György, Molnár Balázs, Molnár Ferenc, Magyar György, Mező Sándor, Nyári Bernát, Ocskó Miklós, Oláh István, Óri Márton, Petrikó Ferenc, Papp Lajos, Pálfi Dezső, Parti Benjámin, Pénzes Gyula, Ravasz Márton, Retegh Miklós, Ruzs József, Gyarmati Ferenc, Gálver Árpád, Széll Ferenc, Szabó L. József, Tarsoly István, Pintér László, Tisza János, Szigetvári Győző, Tassy János, Tamás Ferenc, Topa Albert, dr. Veress Andor, Veselényi Miklós, Várnay Jakab, Vánca György, Vadász Miklós, Zetényi Zoltán. Választmányi póttagok: Béhr Tibor, Balogh Sándor, Borzas József, Bor Lajos, Berecz Pál, Csajka Péter, Dézsi Kálmán, Engi István, Gál

Nápolyt látni és — meghalni!

Sárdy Jánost hallani és — élni

Április 7-és és 8-án a KORONA FILMSZÍNHÁZBAN. Kísérőműsor: Czeglédy Ica ének-művész operaáriákat és dalokat énekel. Mooskonyi Gabriella zongoraművész kísérőjével, Biró László neves karnagy vezényletével koncertzenekar kíséri és hangversenyez. Jegyek elővételben egész nap a Korona Filmszínház pénztáránál.

Sándor, Hida Imre, Jakab Endre, Kiss József, Cs. Kiss Jenő, Kardos József, Lantos Béla, Mátyi István, Papp János, Szeheni Lajos, Varga Péter, Homor Gyula.

A tisztújítás megejtése után Arvay György elnök vette át a közgyűlés vezetését. Végül Hidvégi Lajos nyug. ezredes- orvos intézett megragadó felhívást az egybegyűltekhöz.

Május 1-én nyitják meg a városi népfürdőt

Nagyvárad, április 6. Ma reggel 9 órakor városi bizottság végzett helyszíni szemlét a befejezés előtt álló népfürdőnél. A bizottság, amelyben részt vettek a polgármester, Hergár műszaki tanácsos, Balló néppolitikai előadó, Urbán kertészeti tanácsos és még többen a mérnöki hivataltól, megállapította, hogy a fürdő építési munkálatai annyira előrehaladtak, stádiumban vannak, hogy április hó folyamán befejezést is nyernek. Ha a rendezési munkálatakat is sikerül elvégezni, akkor a népfürdőt május elsején a munkásság ünnepén megnyitják.

A népfürdő megtekintése után a bizottság a Schlauch-térre vonult s itt a park átalakításáról és az ide tervezett szobor elhelyezéséről folytatott megbeszéléseket. Szombaton délután 4 órakor a városrendezési bizottság tanácskozást fog itt tartani, amelyre meghívják Borberki szobrászművészt, a Schlauch-térre tervezett szobor alkotóját is.

Kinevezte a főispán az új közellátásügyi bizottság tagjait

Nagyvárad, április 6. Hlatky Endre városi főispán kinevezte a minisztérium által elrendelt közellátási bizottságot, amelynek mint megirtuk, a főispán az elnöke. A bizottság tagjai hivatalból: Soós István polgármester, Gency Zoltán gazdasági felügyelő, Fazekas József közellátásügyi felügyelő, a most kinevezett tagok pedig a következők: Demetrovics Elek bankigazgató, Középpessy Kálmán földbirtokos, Schmidt Antal földbirtokos, Fazekas Lajos pékmester, Mönus Sándor gyárigazgató, Krausz Samu vállalati igazgató, Horváth Árpád kormánybiztos, Szabó Károly ipartestületi elnök és Koppány Rezső felügyelő, az EMGE nagyváradai kirendeltségének vezetője. E bizottság pénteken déli egy órakor tartja első ülését.

Ettől függetlenül folytatja működését a törvényhatóság által kiküldött közellátási szakbizottság is. Ez ma délután 5 órakor tart ülést, amelyen fontos közellátásügyi kérdések, többek között a kolbászgártás megszorításának ügye kerül napirendre.

Churchill Anglia ellen

Irtta: John Amery

John Amery, a brit indiai ügyi államtitkár fia azon angol nacionalisták közé tartozik, akik Churchill háborúját, a tengelyhatalmak ellen élesen elítélik és Nagybritanniának a zsidósággal és a bolsevizmussal való szövetségese ellen küzdenek. Amery, aki jelenleg Németországban tartózkodik, rádióelőadásokban fordul honfitársaihoz és a semleges európai államokhoz és a bolsevistaellenes front küzdelmeinek komolyságára és fontosságára figyelmezteti őket.

Churchill és Roosevelt fizetett ügynökei azt igyekeznek a háború kezdete óta a világ közvéleményének bebeszélni, hogy a nyugati nagyhatalmak — ma Stalin szövetségesei — a világ demokráciájának szent ügyéért harcolnak a fasiszta terror ellen és hogy egyedül ők küzdenek az emberiség jogaiért és a szociális jóléért. Ezeknek az embereknek a szövetségesei egyrészt a kommunista alvilág, — másrészt Newyork és a londoni City zsidó nagytőkései, akik bankszámlájukat előbbreválónak tartják országuk jóléténél.

Ezt a háborút valójában a nemzetközi nagytőke készítette elő, mert érdekeit az európai megújulás által veszélyeztetve látta. Ez a háború azonban semmiesetre sem szolgálja Anglia érdekeit. A londoni lordok áldozatul estek Roosevelt zsidó környezetének, amely kezdettől fogva nemcsak a nemzetiszocializmussal akart leszármolni, hanem abban is reménykedett, hogy Anglia e háborúban annyira legyöngül, hogy az Egyesült Államok politikailag és gazdaságilag egyaránt a brit birodalom örökébe léphet. Franciaország összeomlása azonban keresztülhúzta Churchill és Roosevelt számításait. Minden reményük ezután a bolsevizmus volt, amelyet Churchill husz éven keresztül nem győzött elággé — mint Európa végétét — ostromolni. Churchill választhatott Hitler ajánlata és a háborúnak a plutokráciák érdekében való továbbfolytatása között. Hitler békeajánlata megmentette volna a Brit Birodalmat. Churchill a háborút választotta és ezzel hazámát egy kis érdekcsoport kedvéért elárulta.

1

A nemzetközi zsidóságnak pedig nem volt nehéz az angol szovjet paktum létrehozása, hiszen már az első bolsevista forradalmat is zsidó pénzemberek finanszírozták 1917-ben (Warburg, Loeh és Co.) Anglia így egészen a zsidó-bolsevista világszövetség kezébe került, amely nemcsak Európát, hanem Angliát is fenyegeti.

A keleti veszélynek semmibevevése csak súlyos tudatlanságra vagy szándékos elferdítésre vezethető vissza. Főlöszleg arra emlékeztetni, hogy az orosz világbirodalom már a Romanovok korában is súlyos veszélyt jelentett Anglia számára. A szovjetrendszer megalapítása óta a bolsevizmus éjjel-nappal az Empire ellen dolgozik a londoni zsidók segítségével. Wrangel, Denikin, Judenics hívta segítségül Angliát a vörös hordák ellen. A londoni zsidók jó munkát végeztek: a fehér tábornokok támogatására semmit sem tettünk, sajtónk ugyanakkor még mulatott rajtuk, mialatt a Szovjetunió-

ban százezerszámra gyilkolták a férfiakat, asszonyokat és gyermekeket. Diktatorikus hatalmának könyörtelen kihasználásával a szovjet a világ legnagyobb hadigépezetét fejlesztette ki.

A keleti arcvonal eseményei bizonyítják, hogy nem tuzlok. Indiától és Kinától eltekintve a Szovjetunió 200 millió emberével a világ legnépesebb állama. Ez az ország az utolsó emberig a legbrutálisabb módszerekkel a hadviselésre rendezkedett be. Egy ilyen óriási birodalom több mint 1000 hadosztályt képes előállítani. Tegyük fel, hogy a szovjetnek sikerülne a német és szövetséges hadseregek vonalát áttörni, ki tudná a bolsevista hadseregek előnyomulását feltartóztatni? Anglia a legjobb esetben 50 hadosztályt dobhatna a szovjet elé, a londoni árnyékkormányok esetleg további tíz hadosztályt. Amerikából és a Birodalom minden részéből bizonyos idő múltán még újabb 100 hadosztályt lehetne harcba vetni. De mi ez a 160 hadosztály az ezer bolsevista hadosztályhoz képest. Micsoda örültség lenne azt gondolni, hogy a szovjet kikaparja a gesztenyét a tűzből Anglia

számára, hogy győztes seregeinek a feladat elvégzése után megálljt parancsoljon és Európa újjászervezését az angolszászoknak engedje át?

2

És mégis vannak ilyen örültek. — Nemcsak Eden, hanem Sir Samuel Hoare és kollégája, a madridi amerikai nagykövét is ismételtelen kijelentették hogy Anglia és Amerika nem fogják Európában túrni a kommunizmust, hanem meggátolják terjeszkedésében. Sztalin azonban nem az az ember, aki Sikorski, de Gaulle és Eisenhower csapataitól meghátráljon, hanem ezer hadosztályával egyszerűen a tengerbe dobna őket. De azt sem szabad elfelejteni, hogy a bolsevizmus Európában, illetve magában Angliában szövetségesekre talál. Nem lehet ugyanis büntetlenül a bolsevistákat éveken keresztül, mint a kultúra megmentőit és Sztalint mint egy anglyalt dicsőíteni, aztán meg hirtelen ugyanezeket, mint világveszedelmet a munkássággal meggyűlöltetni.

A háborus uszítók Angliában annyira elvakultak a Harmadik Birodalom elleni gyűlöletükben és annyira foglyai a nemzetközi tőkének és a zsidó propagandának, hogy nem látják azt a veszedelmet, amely Angliát fenyegeti. De nem mindenki gondolkozik Angliában úgy, mint a lordok. Azokat az angolokat, akik még önállóan tudnak gondolkodni, szintén nyugtalanítja Európa/bolsevizálásának veszélye. Ezek arról is meg vannak győződve, hogy Churchill politikája ellenkezik Anglia érdekével. Legalább 150.000 brit állampolgár ül ma börtönökben, mert rokonszenvez a fasiszmussal és nyíltan a háború ellen foglal állást. Sokszorosán felülmúlja ezek számát azon honfitársaink nagy tömege, akik hozzám hasonlóan gondolkodnak az előbb vázolt kérdésekben. Amint a Habeas Corpus akta, alkotmányunk alapkövének megsértésével tízezreket börtönöztetett be Churchill bírói ítélet nélkül, úgy a külpolitikában is a diktatura minden eszközével a zsidó-bolsevista háború folytatását mozditja elő. Számára nincs többé kiút, csak az angol nép erőszakolhatja ki egy olyan változást, amely a Birodalmat megmenthetné. Mert ha Németországot legyőznék, ez Angliát is kiszolgáltatná az anarchiának és a bolsevizmus rombolásainak.

Kispolgár a kiskocsmában

NAGYVÁRAD, április hó.

Komoly időköt élünk, talán nem is nagyon illik hozzánk a régi értelemben vett szórakozás, vagy mulatozás. De ha már valaki kimozdult és minden áron fehér asztal mellett akar eltölteni néhány esti órát barátai, ismerősei társaságában, akkor úgy tegye ezt, hogy ne legyen utána lelkiismeretfurdalása. A kis vendéglők, talátozók, kiskocsmák, hol a szegény ember néhány jó talathoz juthat minden restelkedés nélkül megíthatja pohár borát, ma is olyan társadalmi szerepet töltenek be, mint régen. Ide ma éppen úgy eljárhatnak az emberek, a rászoruló, mint a béke éveibe. Duhajkodás, nagystíli mulatozás úgy sem igen esik ilyen helyen. Különösen manapság nem. Sok pénz kell a duhajkodáshoz, még ha „asztalodban csak egyszer esik is vizkereszt”. Az sem jelent tulzást, ha néhány cigány is kerül. Utóvégre ezeknek is élni kell, ha már itt vannak!

Mostanában sok helyről halljuk, hogy az emberek nem akarják megérteni a helyzet komolyságát. Ez a meg nem értés abban nyilvánulna meg, hogy valósággal hajszolják a szórakozásokat és téktelenül átengedik magukat az eszevesztett mulatozásoknak. Ha ennek a megállapításnak az igazát keressük, első sorban a mozik zsúfoltságát látogatottságára gondolunk. Valóban megfigyelhető, hogy az emberek szívesen, sokat, talán tulzokat is járnak moziba. Egy-egy nagy eseménynek feltűnt film jegeit valószággal szétkapkodják. Napokkal előre meg kell váltani a jegyet, mert másképpen nem lehet hozzátérni. De minden film jó és mindennek van közönsége. Ugyanezt kell mondanunk a nagyobb sporteseményekről is. Olyan tömegeket tud megmozgatni és annyi érdeklődést tud kiváltani,

amennyit a legkomolyabb ügy sem bír felkelteni. A világesemények elággé döntő stádiumba jutottak. Mégis, ha valaki nyitott füllel járta mostanában Nagyvárad utcáit a beszélgetések tárgyát figyelve, 80 százalékban csak a NAC vereségét magyarázó emberekkel találkozhatott.

Hogy ezek a tünetek mennyiben társadalmi betegség jelei, azt egyelőre még nem lehet megállapítani, de mindenesetre sokkal inkább kifogásolhatók, mint mondjuk — a kis vendéglő fehér asztala melletti szerény poharozások. A klubok, kávéházak, kártyahelyek nem érdekelnek. Ezekhez pénz kell és pedig sok. Ezekben nem szórakoznak, hanem élnek az emberek. A klub, kávéház, grill, kártyabarlang lakója otthonába csak aludni, esetleg étkezni jár.

A kis vendéglő közönsége egy héten csak egyszer, esetleg kétszer megy el kedvenc helyére. Mielőtt elmenne, költségvetést készít s minden eshetőségre számítva esetleg póthitelt is előirányoz a „duhajkodásra”. Ez a költségvetés pontosan igazodik a kis vendéglő áraihoz, amelyeket már jól ismer. Egy-két kis család összefogva, indul el. Fiatalemberek négyével, hatával. Altisztek hármásával, vagy négyesével. Egyszerű kispolgárok, munkás emberek vasárnap tiszta ingben és ruhában, tisztára sikált kéreges kézzel és simára fésült hajjal.

Az ajtóban mosolyogva fogadja őket a pincér, mint ahogy a jó ismerősöket szokás. Legtöbbjük otthonosan siet megszokott helyére s kedvesen zsörtölődik, ha az „ő” helyét már más foglalja el. A tulajdonos is odaköszön mindenkinek. A kimondott törzsvendégeknek pár kedves szó és névszerinti érdeklődés is dukál. A bejárat mellett a cigány is odamosolyog az ujonnan érkezőkre. Ő is ismeri valamennyit. Tudja, hogy az ő

reménységét is beleszámolták a költségvetésbe. S a mosoly sohasem téveszti el hatását. Mindenki szereti azt, ha a cigány odalordul felé, vagy egészen hozzá hajol a szárazfával — ha neki huzza a nótát.

Hamarosan azután kialakul a jó hangulat. Rövid az idő. 11-kor vége a mulatságnak s így nincs idő kecmegésre. Pár pohár bor után már zeng is a nótá. A cigány a helyén marad és közismert nótákat játszik. Nem megy oda egyik asztalhoz sem. De mindenki magáénak érzi a nótát és együtt dalol az egész kis közönség, hogy azt mondja: Szép a rózsám, nincs hibája... És így a többi is. A hangulat még egy kicsit emelkedik, a nótá valamivel hangosabb lesz, az arcok jobban kipirulnak, de a közönségi jelleg továbbra is megmarad.

Mi van a helsinki amerikai követ távollmaradásának hátterében

Helsinki. (MTI.) A Német TI jelentti: Mértékadó finn körökben a helsinki amerikai követ távollmaradásával kapcsolatban kijelentette, hogy Finnországnak arra irányuló fáradozásai, hogy az Egyesült Államokkal továbbra is fenntartsa a jó kapcsolatokat, úgy látszik nem jártak megfelelő eredménnyel. — Az Egyesült Államok azt kívánja, nyilván a Szovjet nyomására, hogy Finnország felveszodjék közvetlen úton a Szovjethez különbénke megkötése céljából. A helsinki amerikai követ távollmaradásának ez a háttere Finnországban az a vélemény uralkodik, hogy a Szovjettel szemben megnyilvánuló bármilyen engedékenysé az ország függetlenségének veszélyeztetésére vezethet.

Pályázni lehet a honvéd-akadémiákon alapítványi helyekre

Bihar vármegye alispáni hivatala a következő pályázati hirdetményt adta ki: A m. kir. Honvéd Akadémiákon 1943—44. tanévben betöltendő és Bihar vármegye közönsége által fenntartott alapítványi helyre pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, akik jelen alapítványi helyre pályázni óhajtának, hogy pályázati kérelmüket a Budapesti Közlöny folyó évi március 30-ik napján 71-ik számában megjelent s továbbá hivatalomnál is megtekinthető részletes pályázati feltételek szerint felszerelve hivatalomhoz 1943. évi június 1-ig Bihar vármegye Törvényhatósági kisgyűléséhez címezve nyújtsák be. Megjegyzem, hogy olyan ifjú, aki a megfelelő tanulmányi előképzettséggel nem bír, vagy az előírt életkort még nem érte el, vagy azt 6 hónappal túlhaladta, pályázatát mellőzze, mert az figyelembe vehető nem lesz. Nagyvárad, 1943. április 3-án. Dr. vitéz Nadányi János s. k. alispán.

A „Hivatásszervezet Munkások honvédcsaládokért” estje

(Nagyvárad.) Vasárnap este a Református Kulturpalota nagyterme megtelt Nagyvárad keresztény munkás társadalmával, hogy résztvegyen a honvédcsaládokért rendezett ünnepségen. Az ünnepély a Himnusszal kezdődött, mely után színpadra került Kárpáti M. Géza: „Ahol a Duna folyik” című 3 felvonásos hazafias színdarabja. A darab minden jelenetét sok taps kísérte és a szereplők ének- és táncszámait többször kellett megismételni. Balázi Antal élvhajászó Szergej hercege frappáns alakítás volt, Julia szerepében Nyerges Kálmáné kitűnően szerepelt, míg Kápolnay huszárkapitány markáns figuráját Kiss János alakította. Szasa és Szonja szerelmes szerepében Tóth István és Osváth Gizella arattak jól megérdemelt sikert. A humort Kárpáti M. Géza Pista huszára és Them Juci Rózi eselédje adta, akiknek minden jelenetét megtapsolták. Jók voltak még Necsecsk Sándor, Rózsa Mária, Nagy Endre, Balázi István, Ujhegyi Valéria, Bogdán Juci, Szűcs Juci, Kiss Juci, Drula Irén, Juhász Ilonka, Szabó Gizi, Mosol Juci, Havar Boris, Jakab Ilonka és Tikos Irén. Az orosz táncdal Okos Magda aratott nagy sikert. Kóty Péter meleg baritonja ismét jól érvényesült. A közönség a kitűnő énekszámot megismételtette. Surányi Erzsébet akrobatikus táncát szintén meg kellett ismételtetni. Kárpáti M. Gézát eddig, mint rendezőt és szereplőt ismertük és most, mint szerző lépett a nyilvánosság elé.

A rendezőség Szeibert Gyula, Fabián Sándor, Nagy Antal, Huszár Gyula és Nánási Böske fáradságtalanul dolgoztak a siker érdekében. A Hivatásszervezet ezzel az előadásával újból bebizonyította, hogy szorgalmasan dolgozik a magyar munkáskultúra előmozdításán.

A Városi Villamos Vasút 24 tagú zenekara Bornemisza Zoltán karnagy vezetésével mellett dícséretre méltó munkát végzett és a siker egyik részese volt.

Bávházakban és vendéglőkben kérik a MAGYAR LAPOK-ot.

„Költőink Nagyváradról”

A népművelési sorozat záróelőadása

Nagyvárad, április 6. A városi közgyűlési nagytermében hetente hangzott el a Népművelési Bizottság előadásorozatában egy-egy ismertető előadás történeti, földrajzi, természet-tudományi és más tárgykörből.

A kitűnően sikerült és nagy népszerűségnek örvendő sorozat 8-án, csütörtökön zárul. Az utolsó előadást „Költőink Nagyváradról” címmel dr. Hlatky Endre főispán tartja. Ez összefoglalása azoknak az irodalomtörténeti érdekességeknek, amik Nagyváradral szoros kapcsolatban állnak. Az előadás elhunyt magyar költők verseinek bemutatásával igyekszik még jobban felhívni a hallgatóság figyelmét a váradi vonatkozású költeményekre. A régi, még latin nyelvű költészet igen nagy anyagából is bemutatásra kerül egy költemény, Csézingi János nagyvárad kanonok, később pécsi püspök „Búcsú Váradtól” című költeménye, illetve ennek ma-

gyar fordítása. E költőt leginkább költői nevével, mint Janus Pannoniust ismerjük.

A magyar nyelvű irodalmi anyag a „Holnap” Körének költőivel zárul. Ugy értesülünk, hogy a következő iskolaév előadásainak egyike külön fogja ismertetni Reményik Sándornak nagyvárad vonatkozású költeményeit s a nagy erdélyi költő váradi kapcsolatát. Ugyancsak a jövő esztendő programján kerül sorra az élő váradi költők költeményeinek szemléltetése is.

Hlatky Endre irodalomtörténeti előadása alatt nemcsak szavatok fognak elhangzani. Juhász Gyulának „Testamentum” című gyönyörű versét, amely arról szól, hogy halála után a költő szeretne vissza-visszatérni Nagyváradra és itt széjjelézni, hogy van-e még dal Váradon, — Vidor József énekkari kompozíciójában fogják bemutatni.

Országos nevű művészek és előadók részvételével nagy előadást rendez a MANSz nagyvárad vasutas csoportja

Lukács Margit a Nemzeti Színház művésznője és a pécsi öregdiákok Nagyváradra jönnek

Nagyvárad, április 6. Lapunk már több ízben foglalkozott a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének nagyvárad tevékenységével. Nagyváradon elsőnek a vasutas csoport alakult meg. Munkáját többnyire csöndben folytatta. Most nagyszabású rendezéssel lép a nyilvánosság elé. — Április 18-án, vasárnap délután 3. és este 7 órai kezdettel jótékony célú műsoros előadást rendez, amelynek keretében fellép Lukács Margit, a Nemzeti Színház művésznője is. Sikerült megnyerni szereplésre a pécsi öregdiákokat: dr. Hegyi Bélát, Kellemes Andort, dr. Legenyei Józsefet, Mecse-

ki Rudoltot, dr. Szentgyörgyi Tamást és dr. Tolnay Gusztávot. A műsoron Lukács Margit számain kívül paródiák, mókák, utánzások, villámtréfák és korhű életképek a görbetükörben szerepelnek. A jegyek eladása már megkezdődött a Körössy- és a Hunyady-féle könyvkereskedésekben. A vidám előadás tiszta jövedelmének felét a Horthy Istvánné fővédnöksége alatt működő honvédcsaládok üdülőhelyei javára, másik felét pedig a nagyvárad szegénysorsú gyermekek felruházására fordítják.

Az előadásra még visszatérünk.

Három-három hónapi fogházra ítélte a törvényszék a rablással vádolt Ridval Károlyt és Csizmás Ilonát

Az orvosszakértők szerint Ridval Károly kóros elmeegyensúlyban szenved

Nagyvárad, ápr. 5. Április 5-én tartotta meg a bíróság a második főtárgyalást Ridvall Károly és Csizmás Ilona ügyében, amelyben kihallgatták dr. Beöthy Konrád egyetemi tanár, orvosszakértő és dr. Szedlák Ödön ideggyógyász főorvosot.

Az orvosszakértők, valamint az elmeorvos előterjesztették a vizsgálat eredményét, mely szerint a vizsgálati fogságban ülő vádlottról megállapították, hogy szellemileg korlátolt egyén. Gyógyítása szükségtelen, miután betegsége gyógyíthatatlan. Az orvosszakértők megállapították még, hogy Ridval lassu felfogása, aki az elemi iskola osztályait minden esetben kétszer járta, igeragozást még most sem tud, gondolkodása alacsony, befolyásolható, gyenge elméjű, kóros elmeegyensúlyban szenved, élénk fantá-

ziája s egyéniségéből a gátló fogalmak egész sorozata hiányzik. A merényletnél például használhatott volna vasdorongot vagy ehhez hasonló keményebb tárgyat, de ő ehelyett bádorgból készült zseblámpát alkalmazott, amivel nyilvánvaló, hogy súlyos természetű sérülést nem is okozhatott volna. Megállapították azt is, hogy a merénylet alkalmával nem volt akaratának szabad elhatározásában.

Dr. Szolnok Jenő királyi ügyész ezután is fenntartotta a vádat, mert a vádlottak beismerték az előző tárgyaláson tettüket. Egyben kérte, hogy az orvosszakértők megállapítására való tekintettel a büntetés kiszabásánál az enyhítő szakaszt alkalmazza a bíróság.

Turnovszky Sándor védő szólt fel ezután s kérte Ridval felmentését.

Ridval zárt intézetbe kellett volna helyezni, mert a társadalomra nézve szabadon való járása káros. Kérte továbbá a bíróságot, hogy ha a felemtésnek nem adna helyet, a legenyhébb büntetést alkalmazza. Dr. Stern Bertalan hivatalból kirendelt védő Csizmás Ilona vádlott részére szintén felmentést kért tekintettel, hogy büntetlen előéletű és a tett idejében beteg volt.

Ezután a bíróság visszavonult, majd rövid idő múlva kihirdette az ítéletet, melyszerint Ridval Károlyt büntetésnek mondja ki rablás vétségének kísérlete címén s ezért három hónapi fogházra ítélte. Csizmás Ilona vádlottat szintén három hónapi fogházbüntetésre ítélte és a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek számította be, egyben kihirdeték a szabadlábra való helyezésüket. Indoklásában kimondta a törvényszék, hogy az orvosi szakértők megállapítása szerint Ridval nem beszámítható s miután kóros elmeegyensúlyban szenved, a merénylet elkövetésekor nem volt ura a tettének. Csizmás Ilona a merénylet elkövetésekor szintén olyan állapotban volt, mely szerint az enyhítő szakaszokat a legszélesebb mértékben alkalmazta.

Mi ujság a piacon?

Nagyvárad. A hétfőn megtartott hetipiac alkalmával egyre több zöldségféle kerül felhozatalra, lényegesen változás azonban még nem észlelhető. Legmagasabb piaci árak a következők:

Gyümölcsfélék: (közepes felh.)
1 kgr alma 1.80—2.60—3.80, 1 citrom 0.30—0.40, 1 kgr narancs 5—7 pengő.

Zöldségfélék: (közepes felhozatal)
1 kgr burgonya 26—27, répa 20—30, 1 csomó zöldhagyma 10—20, 1 drb káposzta 50—100, 1 drb fejes saláta 20—50, 1 kgr cékla 20—30, 1 kgr petrezselyem 36—50, 1 drb kalarábé 10—50, 1 drb zeller 10—20, 1 csomó piros retek 60—80, retek drb 20, 1 drb torma 10—24, 1 kgr spenót 100—120, 1 kgr sóska 140—160, 1 csomó zöld zeller 14—20 fillér.

Élőállatok: (közepes felhozatal)
1 drb szarvasmarha vágó kgr 1.20—1.40, 1 drb fejőstehén 700—1600, 1 drb szopós borjú kgr 1.60—1.70, 1 pár kismalac 90—120, 1 drb igazló 300—1200, 1 drb parádéslo 1200—1800 pengő.

Kenyér:
1 kgr egységes kenyér 42 fillér.

Szárnyasok: (gyenge felhozatal)
Csirke kgr 4.60, sovány liba 4.90, sovány ruca kgr 4.70, 1 drb tojás 18—20 fillér, kgr 3.50—3.80 pengő.

Halfélék: (gyenge felhozatal)
1 kgr ponty 5, csuka 5—6, 1 kgr apró hal 2—3.50 pengő.

Tejtermékek: (gyenge felhozatal)
1 liter tej 0.40, 1 kgr vaj 6.80—7.70, 1 kgr juhtúró 3.50—4.10, 1 kgr tehéntúró 1.25—1.35, 1 kgr tejfel 1.50—1.70, 1 kgr juhsajt 3—3.40 pengő.

1 kgr margarin 3.80, zsír 3.80 P.

NAGY TÖMEGEK ÉHEZNEK KINÁBAN. Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A csungkingi kormány hétfőn elismerte, hogy Honan tartományban 5 millió kínait súlyt az éhínség. Mint a brit hírszolgálat jelenti, a csungkingi kormány szerint ez az éhínség a legnagyobb katasztrófa, amely Csungking Kina lakosságát a háború kezdete óta érte.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40,
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat csak az utolsó napra.

Mindnyájunk Alkazarja*

— Magyar Bálint —
 (1936.)

*Uj Néród van, szentelt Ibéria:
 Kalapács és sarló. — Ma vág, ma üt,
 Ahogy akar, de ki kell hullnia
 A kézből, amelybe gazul került!
 Isten marad ma, holnap s mindenütt!*

*Mi láttunk már ilyen Kálváriát
 És hallottunk: Két ezer év alatt
 Hány üldözött kelt, ki Krisztus-Királyt
 Támadta és szent földjére rohant:
 Búza maradt, a gyom, konkoly kivált.*

*Egység, béke, szentség: erről beszélt
 A nagy estén az Ur... Igért vihart,
 Mert tűz edzi keményre az acélt
 S a test sebe másként jóra kihát:
 Azért Néró, Calles, Sztalin, azért.*

*Azért Beogertes gonosz fia...
 De jön majd a Galamb zöld vesszeje.
 Ezer talnak le kell ömlania,
 Mert millió szív bűnnel volt tele!
 S jók is vesznek: azért Kálvária!*

*Oh Spanyol föld! — Ha tied az ezer
 Gonosz, a hős Alkazar is tied.
 Fiadban új életet nevel
 A küzdelem! — Más lett halott szíved,
 Feltámadtál s új erőd telemel!*

*Minket is, kik csonka miséiden
 Megjelenünk, látunk és nem zokog
 Lelkünk, mert a hit nekünk is fzen:
 A harc ha tán telénk is jönni fog,
 Uj Alkazar támad mindenkiben!*

*Fellegvárád a világe ma már,
 Ibéria! — Jekép, mint a kereszt!
 Ott küzd a pap, aki egykor nem áll
 Magaslaton... Úreg, ki vétkezett
 S büne miatt nem vezekelt talán!*

*Mindnyájunknak Alkazarja ragyog
 A föld felett, a megvelt dombokon.
 Enyém, ki a senki fia vagyok,
 Tied, aki nagy vagy, mégis rokon
 A tietek, szegények, gazdagok!*

*Uj Néród van, szentelt Ibéria!
 Kalapács és sarló. — Ma vág, ma üt,
 Ahogy akar, de ki kell hullnia
 A kézből, amelybe gazul került!
 Isten marad ma, holnap, s mindenütt!*

* Most megjelenő „Rávtól révig” kötetéből.

NAGY MÉRTÉKBEN JAVULTAK A FINN ÁLLAMHÁZTARTÁS VISZONYAI. Helsinki. (MTI.) A NTL. jelenti: Tanner pénzügyminiszter a finn gazdasági tanács ülésén részletesen ismertette a finn államháztartás 1942. évi helyzetét és megállapította, hogy a finn államháztartás viszonyai nagymértékben javultak, ami elősorban az új pénzügyi programnak tulajdonítható. Minden erőtt össze kell fogni a pénz értékének állandósítása érdekében. Új rendszabályokat jelentett be és reméli, hogy ezekkel az államháztartás — a nehéz védelmi háborút figyelembevéve — egyensúlyban tartható lesz.

Városi közigazgatási bizottsági ülés. Nagyvárad, április 6. Csütörtök délután közigazgatási bizottsági ülés lesz a városházán. A bizottság tagjai részére ma küldték azét a meghívókat.

ÖNKÉNTES NŐI TŰZOLTÓK NEMETORSZÁGBAN. Bár a nők Németországban a legtöbb munkakörben ma a férfiak helyét foglalják el, mégis ritkának számít. ha női tűzoltókról hallunk. Egyes szárazországi vidékeken ugyanis nagyszámú női küldöttség keverte fel a főpolgármesteri hivatalokat, hogy mint önkéntes tűzoltók a férfi tűzoltók mellett mint segédek működjenek. A jelentkezők főleg tűzoltók leányai, vagy feleségei eorából kerülnek ki, van közöttük hadiipari munkásnő, háziasszony, ovónő, tornatanárnő, stb., akik a tűzoltói teendőket mellékfoglalkozásként kívánják űzni. A női tűzoltók főleg mint vízfordók, továbbá öntözőberendezések, stb. kezelésénél nyernek alkalmazást. Az első kísérletek bebizonyították, hogy a nők rendkívüli ráteremtéssel és hozzáértéssel végezték ezt a nehéz feladatukat. (MNK.)

Az Ipartestület Faipari Szakosztálya felhívja tagjait, akik sziget és enyvet igényeltek, hogy utalványukat legkésőbb április 10-ig vegyék át, mert a ki nem vett utalványokat megsemmisítjük. — Értesítjük egyben tagjainkat, hogy április 11-én délelőtt fél 11 órakor beszámoló taggyűlést tartunk az Ipartestület nagytermében, melyre a tárgysorozat fontoságára való tekintettel tagjainkat teljes számban elvárjuk. Elnökség.

MEGÉRKEZTEK MAGYARORSZÁGRA A FINN UJSÁGÍRÓK. Berlin. (MTI.) A magyar kormány meghívására 8 finn lap főszerkesztője kedden délután egybeteles tanulmányútra Magyarországra érkezik. A finn újságírók Numelinnnek finn sajtófőnök vezetésével hétfőn repülőgépen Berlinbe érkeztek, ahol Sztójay Döme berlini magyar követ ebéden látta vendégül a finn újságírókat, akik tovább utaztak Budapestre.

Április 9-én DOHNÁNYI ERNŐ
 egyetlen zongorahangversenye
 a Református Kulturpalotában.
 Jegyek 8, 6 és 4 P. Előjegyezhető az Idegenforgalmi Hivatalban

Hírdetés A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil ipar-csoportja szakosportja értesíti tagjait, hogy a folyó havi cérna kiutalását 7-én, szerdán kezdi. — Egyben felkérjük a cérna utalványért jelentkező tagtársainkat, hogy a segéd és tanonc bejelentés igazolványait az ipartestület hivatalában kérje ki, mert ennek ellenében lesznek, úgy a cérna, mint a szén utalványok kiadva. Elnökség.

KAZIK MIHÁLYT RENDES TANÁRRÁ NEVEZTEK KI. A MTI. jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kazik Mihály nagyváradai állami gimnáziumi helyettes tanárt az állami gimnáziumi tanárok létszámába rendes tanárrá kinevezte.

Serdülő ifjaknak és leányoknak adjunk időközönként reggel felkelésekor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának gyakran igen fontos eredményeket köszönhetünk. Kérdezze meg orvosát!

HALÁLRAÍTÉLTÉK JUHÁSZ JAKABOT. Debrecen. (MTI.) A rögtönítélő tanács halálra ítélte Juhász Jakab gazdasági cselédet, aki fiával közösen meggyilkolta és elásta Lajter Imre balmazújvárosi napszámot. Juhász fiának ügyét a kolozsvári hadbíróság fogja tárgyalni.

APOLLO Filmszínházban Csütörtökön indul
 Szörényi, Szilassy, Vizváry, Pethes és Rajnay nagyszerű zenés vígjátéka
Anna-Mária
 Szerdán utoljára
Zarah Leander: ASSZONYSZIV

A CASINO világvárosi műsora
Kacagó tarka tavasz

MEGHALT MOCSONYI ANTAL VOLT ROMÁN MINISZTER. Az április 3-ára virradó éjjel meghalt Bukarestben foeni Mocsanyi Antal volt miniszter, a királyi udvar fővadászmestere. Vasárnap Mocsanyi holttestét lakásán beszentelték és a szertartáson résztvett a király, az anyakirályné Antonescu helyettes miniszterelnök, az udvar több képviselője, sok külföldi követ, köztük galantai Nagy László bukaresti magyar követ. A fővadászmeister temetése április 6-án lesz, a Temešvár mellett levő Foeniben helyezik örök nyugalomra a családí kriptában.

Anglia nem tűr idegen beavatkozást a gyarmati politikájába. Genfből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Londonból jelentik, hogy Don Iddon, a Daily Mail newyorki különtudósítója jelenti, hogy Eden és Halifax Washingtonban nagyon erőlyesen léptek fel és keréken tiltakoztak a brit gyarmati politikába való minden beavatkozás ellen. Eden utalt Stanley gyarmatügyi miniszter nyilatkozatára és kijelentette, hogy Anglia semmi körülmények között nem fog tűrni beavatkozást belügyeibe vagy azoknak a területeknek igazgatásába, amelyek fölött az angol lobogó leng.

Az Erdélyi Párt réti körzetének választmányi értekezlete

(Nagyvárad.) Az Erdélyi Párt réti körzete szokásos kétheti választmányi értekezletét április 7-én, szerdán este 7 órai kezdettel tartja meg az Európa étterem különhelyiségében.

Tekintettel a tárgyeorozat fontosságára, különösképpen az időszakai megemlékezésekre az elnöke ezúton is kéri a választmány összes tagjait, hogy a megjelölt időben teljes számmal vegyenek részt a választmányi értekezleten.

Az Erdélyi Párt irodájának hírei

(Nagyvárad.) Az Erdélyi Párt április 7-én délután 5-6 óra között ingyenes jogi tanácsokat ad, illetve jogsegélyt nyújt a hadbavonultak hozzátartozóinak, valamint minden arra rászoruló parttagunknak.

Ugyanezen a napon 6-tól dr. Varga László városi tanácsnok ugyancsak a Magyar Házban (Saj Ferenc-utca 9. sz. alatt) közigazgatási, ipari és kereskedelmi ügyekben nyújt szakzerű felvilágosításokat.

A szalastakarmányok és a szalmafélek árai

Nagyvárad thj. város közigazgatási ügyosztályt 7714-1943. sz. kig. hirdatmenyt adott ki:

A közelltási miniszter ur rendeletére a szalastakarmányok és szalmafélek Nagyváradon lévő: árai az alábbiakban újból meghirdetünk:

Az első számoszlop nagybani termelői ár q-kint, a második termelők által fogyasztók részére piacon q-kint és a harmadik termelő által fogyasztónak házhöz szállitva vagy kazaiba rakva q-kint:

I. rendű lucernaszéna	9.29	9.89	10.29
I. rendű lóhereszéna	7.79	8.39	8.79
I. r. baltacinszéna	7.05	7.65	8.05
I. r. zabosbükknöszvénye	6.84	7.44	7.84
I. rendű muharszéna	6.34	6.94	7.34
I. rendű rétiszéna	6.58	7.18	7.58
Féledes rétiszéna	5.34	5.94	6.34
Savanyú és erősen ázott rétiszéna	3.84	4.44	4.84
I. r. tavaszi szalma	3.35	3.95	4.35
I. r. rozs alomszalma	2.95	3.55	3.95
I. r. búza alomszalma	2.75	3.35	3.75

Nagyvárad, 1943. évi április hó 4-én. Polgármester nevében: dr. Varga László s. k. tanácsnok.

Hirdessen a Magyar Lapokban

A város egyheli népmozgalmá

SZÜLETÉS. Kósa István cipészsegéd leánya Gizella. Feuer Miklós bőrdöntős leánya Márta. Szabó Imre napszámos leánya Terézia. Vitéz Hóra János villanyszerelősegéd leánya Anna. Jávor Antal forgalmazótiszt fia Csaba. Mersdorf Ferenc kereskedősegéd leánya Anna. Némédi Géza városi tűzoltó fia József. Gávrís János napszámos fia Tivadar. Gávrís János napszámos fia János. Fischer Lipót szabómester fia Róbert. Oláh József csizmadiamester fia József. Vura Ferenc MÁV pályamunkás fia Ferenc. Muresáu György szücssegéd fia György. Székely János napszámos fia György. Dr. Kónya Bertalan orvos fia István. Rácz Lajos MÁV pályamunkás leánya Irén. Csapó Zoltán gyógyszerész fia Eteic. Nagy Zsigmond gyárimunkás leánya Erzsébet. Bernát József kereskedő fia István. Falk Győző m. kir. tüzérezredes leánya Ildikó. Boka Antal népművész fia Antal. Szabó Sándor MÁV előmunkás leánya Maria. Simon Imre villamos kalauz leánya Emma. Hamza Vilmos népművész leánya Irma. Dr. Simonyi Ernő ingatlanügynök leánya Nárczis. Péterszegi Pál földműves fia Pál. Nagy Pál „Mateosz” ellenőr leánya Ildikó. Brindus Sándor földműves fia Sándor. Marinkás Lőrinc gazdasági eszlő leánya Virág. Fodor László villamosági műszerészsegéd fia György. Balogh Mihály városi közüzemi ellenőr leánya Anikó. Pátkai Béla m. kir. eszdőfőhadnagy leánya Emma. Vetészi József asztalossegéd fia István. Matula István cipészsegéd fia József. Selli Ernő napszámos fia Ernő. Bagonya János MÁV fékező leánya Irma. Beesy Zoltán tanár fia Zoltán. Szabó Árpád cipőgyáros fia Endre. Németh Ernő posta kíségitő altiszt fia László. Bere Péter napszámos leánya Virág. Néhai Cseke Imre borbélysegéd leánya Erzsébet.

HÁZASSÁG. Váris István bérköcsit tulajdonos és Biró Zsuzsanna. Levas Károly cipészsegéd és Farkas Julianna. Dobra Sándor MÁV órabérek fékező és Nagy Irén. Pászka Elek ácsmester és Kállai Eszter. Dr. Andrásy László kórházi orvos és Takács Mária. Balázs Károly színházi fűtő és Kiss Róza. Kerekes Elemér pinécér és Lakatos Rozália. Apáti Sándor fm. napszámos és Bajkó Julianna. Foltieska Gábor fényképészsegéd és Pintye Klára. Máté András cipőfelsőrészkesztősegéd és Bándi Mária. Kis Pál kocsifényezősegéd és Tramm Mária. Dudoma Lajos közművessegéd és Horváth Szeréna. Szilási Pál lakatossegéd és Görög Terézia. Tóth István cipészsegéd és Schuller Anna. Kovács Géza lakatossegéd és Szabó Gizella. Klein Béla borbélysegéd és Reichenberger Ilona.

HALÁLOZÁS. Özv. Zimmermann Menyhértné Gutman Tilda 75 éves. Bihari Sándor 56 éves. Ellmann Lajos 64 éves. Debreczeni Eszter 5 hó. Flórián Sándor 88 éves. Veres Margit 41 éves. Weisz Sámuel 66 éves. Bereczki Rozália 63 éves. Vargyai László 1 éves. Riezman Erzsébet 3 há 80 éves. Kovács Vojtek 79 éves.

napos. Özv. Varga Jánosné Nagy Emília Erdőháti Gézané Csizmadia Zsófia 48 éves. Nagy Márton Lajos 47 éves. Székely György 4 napos. Vajas Ger-gely 35 éves. Muszkás Pálné Hercze Veronika 44 éves. Parócai Lőrinc 73 éves. Fetye Gyula 14 éves. Vitérisz Anna 62 éves. Bodoni Lajos 43 éves.

zsef 88 éves. Özv. Szatmári Sándorné Purda Katalin 67 éves. Máty András 36 éves. Weisz Dávid 64 éves. Özv. Herskovits Ignácné Klein Regina 84 éves. Bakcsi Álám 69 éves. Özv. Kiss Imréné Lisztes Erzsébet 64 éves. Csörös Gizella 10 hónapos. Robinsóhu Anna 2 éves.

SPORT

NMK-Törekvés - Szalontai Levente Egyesület 5:0 (1:0)

Erős, hideg szélben, kisszámú közönség előtt került lejátszásra a mérkőzés Nagyszalontán. Az erős szélben azonban semmilyen játék nem alakulhatott ki. Jellemző a széles erdőre, hogy amikor a kapukirugáshoz tették le a labdát, a kapusnak foggni kellett, hogy el ne fújja szél a labdát.

A féldő egyetlen gólját Erdei rugta és így 1:0-ás eredménnyel fordult a két csapat.

A II. féldő gólsorozatát szintén Erdei nyitja meg, amikor is egy a kapufától kipattanó Góznert lövése

befejeli. 2:0. A harmadik gólt Turkus szerzi, aki a báméskodó szalontai védők között a hálóba pöccint Majd Bakucz eredményes egy szép alsósarkos lövéssel. 4:0. A mérkőzés 5-ig és egyben utolsó góljának ismét Erdei a szerzője.

Bírálatot a mérkőzésről a nagy szél miatt nem mondhatunk. Azt azonban megállapítottuk, hogy amennyiben Erdei nem lesz bátrabb, valamint rövidesen nem tanul meg ballábbal is játszani, nem fogja tudni beváltani a hozzáfűzött elgondolásokat.

Férfiruhákat, használtakat

legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban)
Hívásra házhoz jövök.

Baross G. ker. isk. — Szent László gimn. 4:0 (4:0)

Baross G.: Kurilla — Pongrácz, Rabkóvács — Szántó, Padurán, Boka — Janka, Bartha, Kardos, Bodó, Kovács.

Szt. László: Gátai II — Labanc, Kökényessi — Erdős, Gátai I, Molnár — Ritter, Rónay, Ferubach, Horváth, Antalfy.

A ker. isk. csapata pompás összejárással, nagyobb erőnléttel s több tudással megérdemelten verte ellenfelet.

Mindjárt a játék elején kétféle kereskedelmista vezetést szerez Bodó (2:0). Állandó Baross Gábor főlény, majd a 16. percben Kardos lö gólt. (3:0). A gimnázisták alig-alig lépik túl a felpályát s csak Gátai II nek köszönhetik, hogy újabb és újabb gólok nem esnek. A 25. percben végre Ritter elfut, de ügyetlenül végzi támadását. A 28. percben Padurán 11-esből beállítja a végeredményt. (4:0). Szünet után is állandó keresked-

mista főlény. A megerősödött szél azonban megvédi a gimnázistákat a gólesőtől. A vége felé ők is támadnak, újabb gól azonban nem esik.

A győztes kereskedelmisták megérdemelten, fölényesen lettek ismét kerületi bajnokok. A mezőny legjobbja Rabkóvács volt, jók: Bodó, Kovács, Pongrácz, Bartha s az egész csapat, illetve Gátai II, Molnár és Antalfy.

Nyilatkozatok:

Tóth József tanár, a kereskedelmi iskola sportköri vezetője: Főlényesen nyertünk, a Szt. László csapattól sokkal többet vártam.

A mérkőzés után így fest a bajnokság állása:

1. Baross G.	8 7 — 1 28:2 14
2. Szt. László g.	8 6 — 2 18:6 12
3. Gépipar	7 4 — 3 6:12 3
4. Szal. Arany. g.	7 2 — 5 2:20 1
5. B. Mezőg. isk.	8 — 8 0:14 —

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Leányvásár, szerdán este olcsó hely- árakkal

Mondj igazat, Vaszary bombasikerű kacagató bohózata kedden este filléres helyárrakkal van műsoron. *Csal felöltötteknek.*

Leányvásár, szerdán este olcsó helyárrakkal kerül színre. Felkintettel arra, hogy vasárnap rendkívül sokan távoztak a pénztártól jegy nélkül, a színház igazgatósága szerdán este olcsó helyárrakkal megismétli Jakobi Viktor híres operettjét, a Leányvásárt.

A Bolond Ásvayné csütörtökön délután utóljára kerül színre ebben az időnyben Hotty Évával a címszerepben. Rendkívül olcsó helyárrak Jazzyek 30 fillértől 90 fillérig.

Egy nap a világ című mai világháborús történet disz bemutatója csütörtökön este lesz sebesült hőseink tiszteletére. Vaszary János nagysikerű újdonsága a budapesti Andrássy színházban még ma is telt nézőterek előtt aratja sikerét s biztosan hihető, hogy a nagyváradi színpadon is sokáig műsoron marad az „Egy nap a világ.” A csütörtöki disz bemutatón a színház igazgatósága vendégül látja városunk sebesült hőseit. Premier-bérllet pénteken este, Á-bérllet szombaton este, vasárnap este bérlletszünet.

Csipekálarc c. operett-újdonság filléres helyárrakkal szombaton délután megy.

Előkészületben: Csurka Péter Farkasok című szenzációs újdonsága.

HETI MŰSOR:

Kedden este: Mondj igazat (csak felöltötteknek).

Szerdán este: Leányvásár.

Csütörtökön délután: A bolond Ásvayné

Csütörtökön este: Egy nap a világ

APROHÍRDETÉSEK

Adás-vétel

Kijátszott jó egész hegedűt megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 547

Regi ereti tajtékpa ezüst kupakkal eladó. Cim a kiadóban. 545

Jó hangu cimbalom eladó. Cim a kiadóban. 546

Konyhai mérleget megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 543

Eladó egy tele ajtó. Balassa-tér 3. ajtó 2. 542

Teljesen jó állapotban levő írógépet megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 541

Zongorát teljesen jó állapotban megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 583

Nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 587

Óriás faj belga nyulak különböző színben és nagyságban eladók. Vörösmarty Mihalycs-utca 153. Kéfégyár. 579

Fehér gyermekkosci jó állapotban eladó. Téglavető-u. 71. 584

Kisebb tangóharmonikát megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 544

Vörös salak kapható. Váradi Malom és Ipartelepek R. T.-nél, Kocsán János u. 21. 552

Tangóharmonikát 80—120 megvételre keresek, besezusost, Szent Anna-u. 33. Varga. 543

Jugatlan

Eladó 3 szobás összkomfortos ház, nagy kerttel, istállóval, a lakás azonnal beköltözhető, ár 45 ezer pengő. Püspök-utca 2 szobás lakásu ház, gazdálkodónak is alkalmas. Nagy sarok telek eladó. Erdeklődni Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon: 28—74. 542

Állást nyec

Jobb házból való fiút tanulónak felvennék. Foto Lenics, Kossuth-u. 18. 545

Magas szalakkal könyvügynököt keresek. Cim a kiadóban. 542

Röntgenlaboratóriumba kezelőnőt, kiképzésre, fizetéssel felveszünk. Jelentkezés délelőtt az állami kórház röntgenlaboratóriumában. 549

Mosogatónőket sürgősen felvesz a Hungária vendéglátó üzeme. 548

Öskeresztény magános irodistanó ezere ny igényekkel felvétetik. Ajánlatokat „Magános irodistanó” jellegre Rudolf Mosse hirdetőbe, Bazárépület. 547

Pénzkerülésben jártas megbízható agilis sörkihordó ügynökök (férfi vagy nő) azonnal felvétetik a Dreher sörgyárban. Jelentkezni délelőtt folyamán Váradszöllősen. 546

Hűlőtele

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindenemű fergek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Keres csapatot, ki italmérésben jártas vagy boltiszolgát Péter Sándor vendéglő, városi sörház, piac közepén, Mussonlinter 19. 551

Kölcson könnyű visszafizetési feltétellel Hitelszövetkezethél, Bethlen István-u. 6. kapható. 509

Jó munkás borbélysegédeket felvesznek magas fizetéssel. Budaházi, 3-as honvéd buszár laktanya. 550

Lakás

2 butorozott szobát keresek központban. Cimeket a kiadóba kérek. 544

KIADÓTULAJDONOS.

SEBENT LASZLÓ-NYOMDA R. T.

28-és felelőszerkesztő

Dr. Paál Árpád

felelős kiadó:

Dr. Scheifler Ferenc

Szent László-nyomda Rt.

1422 Budapest

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.